

Rok 2022 sa v Košiciach niesol v znamení investícií a začiatku rozvoja strategických projektov	2
Online, kosice.sk, 2. 1. 2023, 1:00	
Nevyužitú pečivo môžete darovať aj niekoľkým zvieratkám do Botanickej záhrady	9
Online, kosicednes.sk, 2. 1. 2023, 13:13	
V Košiciach vymysleli inovatívnu detekciu znečistenia vody. Zákazky majú aj od OSN	10
Online, index.sme.sk, 2. 1. 2023, 13:34	

Rok 2022 sa v Košiciach niesol v znamení investícií a začiatku rozvoja strategických projektov [📄](#)

📅 2. 1. 2023, 1:00, Zdroj: [kosice.sk](https://www.kosice.sk) [📄](#), Autor: Dušan Tokarčík, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 2 185 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 326 Eur

02.01.2023

Upravené: 05.01.2023

Galéria k článku

Aktuality Rok 2022 sa v Košiciach niesol v znamení investícií a začiatku rozvoja strategických projektov

Zlepšiť život obyvateľov pomohli miliónové investície do cestnej infraštruktúry, škôl a predškolských zariadení či športovísk. Podarilo sa nám pomôcť tisícom odíencov z Ukrajiny, navštívila nás prvá dáma USA a v dome sv. Alžbety sme si poslednou rozlúčkou uctili kardinála Tomka. Mesto sa zapojilo do projektov, ktoré v budúcnosti zmenia jeho tvár – našli sme najlepšie riešenie architektonického projektu Nové mestské centrum Košice Hornád, ohlásili sme príchod strategického investora - automobilky Volvo, začali sme pracovať na vybudovaní teplovodu z Ďurkova ako ekologickej alternatívy pre vykurovanie Košíc, rozišli sme sa s parkovacou spoločnosťou EEI, podpísali sme s U. S. Steel Košice memorandum o dekarbonizácii vysokých pecí a tiež zmluvu o rekonštrukcii spievajúcej fontány. Z mnohých pohľadov to bol pre nás v skutku zaujímavý rok. Pozrite si prehľad najdôležitejších udalostí roka 2022.

Január 2022

Najlepšie základné školy na Slovensku sú v Košiciach

Metropola východu sa môže pochváliť najlepšími základnými školami na Slovensku. Ešte nikdy v histórii sa nestalo, aby sa na medailových stupienkoch v hodnotení škôl inštitútu INEKO objavili dve ZŠ z Košíc. V rebríčku za rok 2020/21 sa na všetky ostatné slovenské "zéešky" pozerá z najvyššej priečky ZŠ Staničná a pomyselný bronz si odniesla ZŠ Park Angelinum.

Kino Družba má nového nájomcu a investičný plán na 4 a pol milióna eur

Občianske združenie Chi3 sa po schválení poslancami mestského zastupiteľstva stalo nájomcom Kina Družba na košickom sídlisku Terasa. Nájomnú zmluvu, ktorá potrvá do 31. januára 2047 podpísal riaditeľ OZ a bývalý riaditeľ činohry Štátneho divadla v Košiciach Milan Antol spolu s košickým primátorom Jaroslavom Polačekom (nezávislý). Uznesením poslancov mestského zastupiteľstva bola určená výška nájomného na symbolické euro ročne. Celková účtovná hodnota kina a príslušných pozemkov predstavuje takmer 600 000 eur.

Február 2022

Na Galaktickej pribudla nová škôlka pre 120 detí

Mesto Košice investovalo v uplynulých troch rokoch do modernizácie školských budov vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti 18,3 milióna eur, čo je najviac v doterajšej histórii samosprávy. Rekordné investície za takmer 2,8 milióna išli v uplynulom roku aj do materských škôl v meste. Vyše štvrtina tejto sumy vo výške 748 729 eur sa použila na rozšírenie kapacity MŠ Galaktická 11 v mestskej časti Nad jazerom. V nevyužitých priestoroch budovy po bývalej ZŠ Galaktická 9 vzniklo nové elokované pracovisko MŠ Galaktická 11 s kapacitou 120 detí. Okrem celkovej rekonštrukcie sa zmodernizovala aj kuchyňa a vymenili sa svietidlá vo vstupných priestoroch objektu. V pláne je aj vybudovanie exteriérového detského ihriska či ďalšie stavebné úpravy vrátane vynovenia fasády.

Mesto spustilo data portál

Začiatkom roka 2022 sa mesto Košice pridalo k samosprávam, ktoré majú vlastný Open data portál. Na webe opendata.kosice.sk postupne pribúdajú ucelené balíky otvorených údajov, ale tiež vizualizácie a analýzy vychádzajúce z mestských dát. Návštevníkom na jednom mieste ponúka zoznamy škôl, prehľad cyklistickej infraštruktúry, či mapu reklamných plôch alebo zoznam kultúrnych inštitúcií. V budúcnosti bude web okrem samotných dát zhromažďovať aj mapové vizualizácie, interaktívne aplikácie a analýzy.

Začala sa rekonštrukcia Angels Arény

V priebehu februára sa začalo s rekonštrukciou Angels Arény. Košický primátor Jaroslav Polaček (nezávislý) podpísal zmluvu s vranovskou spoločnosťou Betpres, ktorá uspela spomedzi deviatich uchádzačov vo verejnom obstarávaní na rekonštrukciu a modernizáciu športovej haly s najlacnejšou ponukou vo výške 2 637 600 eur.

Táto suma je o tretinu nižšia než bola predpokladaná hodnota zákazky. Angels Aréna by mala byť hotová do 18 mesiacov. Po jej rekonštrukcii a modernizácii budú môcť halu využívať športovci, športové kluby, mládežnícke športové organizácie a školy na rôzne druhy športov ako sú - basketbal, mládežnícky volejbal, futbal, športová strelba, karate, MMA, takewondo, florbal, kickbox alebo na kondičnú

prípravu.

Mesačník v SKRATKE sa umiestnil na čele rebríčka Transparency International Slovensko

Mestské noviny KOŠICE VSKRATKE sa v rebríčku Hlásne trúby, ktorý každoročne zostavuje Transparency International Slovensko (TIS) umiestnili na prvom mieste. Rebríček hodnotí noviny samospráv z hľadiska užitočnosti, objektívnosti a verejnoprávneho charakteru radničných periodík. Mesačník KOŠICE VSKRATKE ako prvý dokázal preniknúť do hornej štvrtiny škály hodnotenia a získal 77 % bodov. Podľa hodnotenia TIS v novinách sa primátor mesta nevyskytuje často, rozoberajú sa v nich miestami aj kontroverzné témy s pluralitnými názormi a priestor dostáva kritika. Na podobnej úrovni sú periodiká vydávané Banskou Bystricou a Prešovom (obe Benefit nad 70 %). Najškodlivejšie noviny vydávajú Tvrdošín, Humenné a Rimavská Sobota (Benefit zhodne po 32 %).

Košice majú splnomocnenca pre pomoc vojnovým utečencom

Košický rodák s ukrajinskými koreňmi Roman Dohovič od 1. marca 2022 zastáva post splnomocnenca mesta Košice pre humanitárnu pomoc utečencom z Ukrajiny a partnerskému mestu Užhorod na Ukrajine a na vyhľadávanie zdrojov financovania daných aktivít. Menovací dekrét mu odovzdal primátor mesta Košice Jaroslav Polaček (nezávislý), ktorý tak reflektoval na potreby pomoci vojnovým utečencom mieriacim do nášho mesta.

Marec 2022

Mestskí poslanci schválili 200 000 eur z rezervného fondu na pomoc utečencom z Ukrajiny

Mesto Košice vyčlenilo zo svojho rezervného fondu sumu 200 000 eur. Polovica tejto sumy išla na pomoc partnerskému mestu Užhorod, zvyšok pre občianske združenia a organizácie zabezpečujúce pomoc pre obyvateľov Ukrajiny. Príslušné uznesenia schválili poslanci Mestského zastupiteľstva v Košiciach na mimoriadnom rokovaní, ktoré sa prvýkrát uskutočnilo online formou. Poslanci jednomyseľne prijali aj vyhlásenie k vojnovej agresii Ruska voči Ukrajine a jej demokraticky zvoleným inštitúciám a občanom. Vyjadrili v ňom plnú podporu a solidaritu občanom Ukrajiny a podporu snahám o mierové riešenie vojenského konfliktu.

Začala sa modernizácia Slaneckej cesty

V polovici marca sa rozbehli stavebné práce na projekte „Rekonštrukcia a modernizácia cesty II/552 – Slanecká cesta“, ktorú od jesene minulého roka realizuje v jej 2400 metrov dlhom úseku bratislavská spoločnosť Doprastav. Tá uspela vo verejnom obstarávaní s cenou 11,9 milióna eur s DPH, čo oproti predpokladanej hodnote zákazky predstavuje 38-percentnú úsporu. V rámci prác sa okrem výstavby štvorprúdovej komunikácie s novou konštrukciou vozovky a rekonštrukcie všetkých križovatiek zmodernizujú zastávky mestskej a prímestskej hromadnej dopravy, nainštalujú sa informačné systémy pre cestujúcich aj pre vodičov a vybuduje sa aj nový 2,2 km dlhý cyklochodník.

V zrekonštruovanej Dolnej bráne otvorili novú expozíciu mestského opevnenia v Košiciach

V priestoroch archeologického múzea Dolná brána v podzemí Hlavnej ulice bola slávnostne otvorená nová expozícia historického mestského opevnenia v Košiciach. Interaktívnu expozíciu, ktorá v sebe zahŕňa viaceré moderné multimediálne prezentácie, infokiosky, špeciálne efekty, 3D archeomodely a interaktívne prvky sa podarilo zrealizovať aj vďaka finančnej podpore vo výške 180 000 eur od maďarského ministerstva zahraničných vecí a obchodu v rámci projektu „Živá história“. Mesto Košice zároveň za vyše 200 000 eur uskutočnilo aj viaceré stavebno-technické úpravy.

Ústavný súd vyhovel sťažnosti mesta v spore s EEI

Mesto Košice podalo proti spoločnosti EEI s.r.o. v novembri 2018 žalobu na vypratanie nehnuteľností a na zaplatenie finančnej náhrady (cca 3,5 milióna eur) vychádzajúc z tvrdenia o neplatnosti nájomnej zmluvy z roku 2012. Mesto pritom vychádzalo z právnej analýzy spracovanej Právnickou fakultou **UPJŠ**. V auguste 2020 Krajský súd v Košiciach zrušil medzitýmny rozsudok a vec vrátil Okresnému súdu v Košiciach na ďalšie konanie. Keďže mesto Košice považovalo rozhodnutie Krajského súdu za prekvapivé a nesprávne, a to aj so zreteľom na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR, napadlo ho ústavnou sťažnosťou. ÚS SR jej vyhovel v marci 2022.

Apríl 2022

Mesto Košice dopravilo na Ukrajinu humanitárnu pomoc za takmer 88 000 eur

Tony trvanlivých potravín, hygienických potrieb, oblečenia či zdravotníckych a pracovných pomôcok pomohli aspoň čiastočne zlepšiť životné podmienky obyvateľom ťažko skúšanej Ukrajiny. Z metropoly východy v apríli odišli štyri kamióny s humanitárnou pomocou pre ukrajinské mestá Užhorod a Charkov. V rámci rozpočtu boli vyčlenené finančné prostriedky na humanitárnu pomoc pre Centrum spoločenských a psychologických vied SAV vo výške 30 000 eur a pre Mesto Košice vo výške 87 757 eur. Za tieto finančné prostriedky zabezpečilo mesto nákup a dopravu humanitárnej pomoci, ktorú si na Ukrajinu prebrali miestne samosprávy.

Materské školy v meste dostali nové atrakcie na detské ihriská za takmer 320 000 eur

Mesto dokončilo druhú etapu obnovy herných prvkov na školských dvoroch v deviatich materských školách v celkovej hodnote 174 710 eur. Počas nej sa vymenilo 80 herných prvkov na 14 ihriskách. Pôvodné, častokrát už z hľadiska bezpečnosti nevyhovujúce prvky, sa nahradili novými atrakciami. Tie sú v plnej permanencii aj v MŠ Boženy Nemcovej. Vežová zostava so šmykľavkami a hojdačkami, lanový chodník, auto, učebňa v podobe domčeka s kreslicami tabuľami a lavičkami už slúžia 84 deťom v štyroch triedach.

V Košiciach si podávali kľučky významné návštevy na čele s prezidentkou SR

Metropolu východu poctili návštevou traja významní predstavitelia nášho politického života – prezidentka Zuzana Čaputová, premiér Eduard Heger (OĽaNO) a minister dopravy a výstavby Andrej Doležal (Sme rodina). Zároveň sa v Historickej radnici uskutočnilo rokovanie predsedov parlamentných výborov pre európske záležitosti krajín V4 za prítomnosti šéfov príslušného českého, maďarského, poľského a slovenského výboru týkajúcich sa pomoci utečencom z Ukrajiny a energetickej bezpečnosti.

Máj 2022

Košice investujú do opráv ciest a chodníkov 10 miliónov eur

V polovici mája sa začalo so súvislou opravou Čermelskej cesty, Triedy KVP, Jaltskej, Lomonosovej a Pražskej ulice vrátane všetkých príľahlých chodníkov. Primátor mesta Jaroslav Polaček (nezávislý) podpísal zmluvu o dielo s košickou spoločnosťou Eurovia SK, ktorá uspela vo verejnom obstarávaní na I. etapu „Opravy asfaltových povrchov a práce na komunikáciách vo vlastníctve mesta Košice.“ Vysúťažená cena predstavuje 3,797 milióna eur bez DPH, čo je aj napriek nárastu cien energetických surovín a stavebných materiálov o takmer milión eur menej než bola predpokladaná hodnota zákazky. Mesto Košice rekonštrukciu financovalo z dodávateľského úveru, ktorého splatnosť je 10 rokov.

Košice chcú vyrábať až 80 percent tepla z obnoviteľných zdrojov energie

V horizonte troch rokov by sa pri Ďurkove v okrese Košice-okolie mohlo začať s výstavbou takmer 20-kilometrového horúcovodu, výmenníkovej stanice tepla, strojovne a prečerpávacej stanice, ako aj tepelného napájača z Ďurkova do bývalej Teplárne Košice – TEKO, ktorá je od 1. mája súčasťou MH Teplárenského holdingu a.s.. Všetky práce sú potrebné k tomu, aby sa od začiatku roka 2026 mohol naplno spustiť projekt zásobovania metropoly východu teplom z geotermálnych vrtov, ktoré ležia medzi obcami Ďurkov, Olšovany, Svinica, Košická Polianka a Bidovce. Počas pilotnej prevádzky by mohlo geotermálne teplo tvoriť až 20 percent objemu tepla na vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody, ktoré v súčasnosti vyrába spoločnosť TEKO najmä zo zemného plynu a uhlia. Po roku 2030 by mal podiel ekologického vykurovania v Košiciach podľa generálneho riaditeľa MH Teplárenského holdingu Marcela Vrátného vzrásť až na 80 percent.

Košice navštívila prvá dáma USA Jill Bidenová

Prísne bezpečnostné opatrenia a dopravné obmedzenia v Košiciach boli predzvesťou vzácnej návštevy svetového formátu. Na Deň matiek zavítala do metropoly východu manželka prezidenta Spojených štátov amerických Jill Bidenová. V Centre prvého kontaktu v priestoroch kúpaliska Červená hviezda sa v spoločnosti primátora Jaroslava Polačka (nezávislý) a viceprimátorky Lucie Gurbáľovej (KDH) zaujímala o situáciu utečencov z Ukrajiny a v ZŠ Tomášikova sa stretla s ukrajinskými školákmi a ich matkami.

Mesto chce čistejší vzduch pre Košičanov, U.S. Steelu pomôže s dekarbonizáciou pecí a znižovaním emisií CO2

Prezident košického U. S. Steelu James E. Bruno a primátor mesta Jaroslav Polaček (nezávislý) podpísali Memorandum o porozumení o plánovanej podpore dekarbonizačných projektov. Obe strany v ňom deklarovali spoločné úsilie pri napínaní dekarbonizačných a modernizačných cieľov. S ohľadom na to, že U. S. Steel je významný zamestnávateľ, sa Útvar hlavného architekta mesta Košice podľa svojho šéfa Petra Kroppa konštruktívne postaví k týmto zámerom pri získaní príslušných povolení alebo zmien územného plánu tak, aby tieto ciele dosiahli čo najskôr.

Jún 2022

Superpočítač v Košiciach pomôže ekonomike a konkurencieschopnosti východného Slovenska

Košické univerzity, ústavy Slovenskej akadémie vied, technologické firmy a samospráva sa spojili, aby do mesta pritiahli najvýkonnejší civilný počítač v Európe. Podpredsedníčke vlády SR a ministerke investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Veronike Remišovej (Za ľudí) preto poslali otvorený list, v ktorom deklarovali potrebu a zároveň aj pripravenosť umiestniť superpočítač práve v metropole východu.

Nové srdce Košíc pri Hornáde spoznalo svoju podobu

Projekčná kancelária Gogolák + grasse z Prahy sa stala víťazom urbanistickej súťaže s názvom Košice-Hornád – Nové mestské centrum. Tú vyhlásilo mesto Košice v závere minulého roka s dôrazom na ďalší rozvoj územia pri rieke Hornád s celkovou výmerou 124 hektárov v lokalite medzi Prešovskou cestou, Rampovou ulicou, železničnou traťou a Palackého ulicou. Cieľom bolo získať urbanistické riešenie atraktívneho mestského prostredia pre funkcie vyššej občianskej vybavenosti, bývania, sociálnych služieb, rekreácie, vzdelávania, športu a zelene vrátane využitia najmodernejších smart technológií. Nové mestské centrum by malo v nasledujúcich desaťročiach obsluhovať nielen spádové územie Košíc ale slúžiť má aj ľuďom z okresu Košice-okolie aj celému Košickému kraju. Uvažuje sa, že tam môžu sídliť niektoré orgány štátnej správy alebo zdravotnícke zariadenia. Predbežne sa počíta, že v novej štvrti by mohlo trvalo žiť 18 000 ľudí a denne by tam okrem bývania dochádzalo za prácou, rôznymi službami alebo relaxom spolu 50 000 – 80 000 osôb.

Súd rozhodol o konci EEI v Košiciach

„Dnešné rozhodnutie krajského súdu považujem za výbornú správu pre všetkých Košičanov, ktorým už aj oficiálne patrí parkovanie v našom meste. Výnosy z parkovného nebudú zlepšovať finančné ukazovatele súkromnej bratislavskej firmy, ale zostanú v našom meste a investujú sa do rozvoja dopravnej infraštruktúry. Krajský súd potvrdil to, že sme už pred rokmi mali aj spolu s ďalšími vtedajšími aktivistami na čele s Henrichom Burdigom pravdu, keď sme už od začiatku platnosti tejto nájomnej zmluvy trvali na jej neplatnosti a nezákonnosti z dôvodu jej rozporu so zákonom,“ uviedol 22. júna na brífingu pred novinármi primátor mesta Košice Jaroslav Polaček.

Vodné srdce Mestského parku ožilo farbami a hudbou

Otváracia ceremónia plná farebných zážitkov a hudobných emócií – aj takýto bol júnový večer v košickom Mestskom parku, kde po rekonštrukcii ožila Plávajúca fontána. Fontána je v prevádzke od roku 2013, no po 8 rokoch fungovania bola morálne aj technologicky opotrebovaná, a tak bola nevyhnutná jej modernizácia a rekonštrukcia. V prvej fáze opráv, ktorú ukončili v roku 2021, na nej vymenili 15 čerpadiel, zmodernizovali ovládanie, ozvučenie či meteorologické senzory. Ovládanie fontány riadi umelá inteligencia Conrad, ktorú vďaka spolupráci s Technicomom vyvinuli študenti Technickej univerzity v Košiciach.

Júl 2022

Investícia automobilky Volvo bude mať pre mesto a okolie mimoriadne veľký význam

Primátor mesta Košice Jaroslav Polaček (nezávislý) sa dnes v Bratislave zúčastnil na podpise zmluvy medzi vládou SR a spoločnosťou Volvo Cars, ktorý za 1,2 miliardy eur vybuduje v priemyselnom parku vo Valalíkoch svoj nový závod na výrobu elektroautomobilov. Rozhodnutie automobilky o umiestnení závodu v blízkosti metropoly východu považuje za výbornú správu pre všetkých Košičanov a obrovskou príležitosťou na zlepšenie života v celom regióne.

Multifunkčné ihrisko v Mestskom parku dostalo celoročné využitie

Zanedbaný verejný priestor v Mestskom parku dostal minulý rok pred Vianocami nový šat, keď tam vznikla nová ľadová plocha. Plánom vedenia mesta bolo, aby tento multifunkčný priestor mohol mať celoročné využitie. Vďaka spoločnej iniciatíve mesta Košice a s OZ Dobrý kolektív sa táto myšlienka oddnes stáva realitou. Vzniklo tam moderné ihrisko, ktoré poslúži najmä fanúšikom loptových hier a bude ho možné využívať aj na kultúrne, spoločenské alebo komunitné podujatia. Ihrisko má parametre pre organizovanie medzinárodných turnajov v streetbale.

Mesto cez prázdniny investovalo do zlepšenia kvality svojich škôl 2 milióny eur

Vo viacerých materských (MŠ) a základných školách (ZŠ) v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Košice vládol čulý ruch aj počas letných prázdnin. Oddychujúcich žiakov a učiteľov vymenili v školách stavební robotníci, ktorí tam v súčasnosti vykonávajú opravy a rekonštrukčné práce za zhruba 2 milióna eur. Do skrášlenia a skvalitnenia svojich materských škôl investovalo mesto sumu 826 832 eur. Najväčšia časť vo výške 363 025 eur, išla na rekonštrukcie sociálnych zariadení a stavebné úpravy tried v materských školách na Nešporovej, Čordákovej, Hemerkovej, Muškátovej a Šafárikovej triede.

Na Kostolianskej pribudne nový kruhový objazd

Križovatka na Kostolianskej ceste pri zimnom štadióne Crow Arena prejde zmenami, ktoré majú zvýšiť jej priepustnosť najmä počas rannej dopravnej špičky. Mesto Košice tam začiatkom leta 2023 plánuje začať s výstavbou kruhového objazdu, práce sú je naplánované na 5 mesiacov. Odhadované náklady na výstavbu by sa v súčasných cenách mali pohybovať do 200 000 eur.

Parkovanie patrí už len mestu, EEI definitívne končí!

Mesto Košice je od 1. januára 2019 výlučným prevádzkovateľom parkovacích miest v zóne plateného parkovania. V zmysle júnového rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach o neplatnosti nájomnej zmluvy uzatvorenej so spoločnosťou EEI je od 29. júla definitívne, že celý parkovací systém v Košiciach patrí do správy mesta. Výsledkom súdneho rozhodnutia bolo, že parkomaty súkromnej bratislavskej spoločnosti sa vypli a deaktivované boli aj rampové parkoviská.

August 2022

Vnútrobloky na štyroch košických sídliskách získajú atraktívny vzhľad

Nevyužívané, či zanedbané verejné priestranstvá a vnútrobloky na košických sídliskách sa dočkajú obnovy. V priebehu nasledujúceho roka potešia vynovené lokality obyvateľov sídlisk Dargovských hrdinov, KVP, Ťahanovce a na Juhu. Revitalizácia im prinesie novú podobu. Obyvatelia podľa primátora mesta Jaroslava Polačka (nezávislý) v nich ocenia viac zelene a tiež pestrejšie možnosti na trávenie voľného času.

Zo schátratej budovy vzniklo nové tréningové centrum úpolových športu v

Tréningové centrum úpolových športov v Košiciach vzniklo na pôde bývalej ZŠ Poľná v MČ Košická Nová Ves, ktorá bola vyradená zo siete škôl a školských zariadení v roku 2004 pričom budova odvtedy chátrala. V roku 2021 začalo mesto objekt bývalej školy postupne opravovať. Realizovali sa tu nevyhnutné stavebné práce za 213 000 eur. V ďalšej etape v roku 2022 investovalo mesto do úpravy interiéru telocviční, šatní, sociálnych zariadení a do zakúpenia potrebného vybavenia 134 145 eur. V poslednej etape, ktorá sa začala v polovici augusta bola naplánovaná rekonštrukcia fasády, výmena okien na prízemí a oplatenie v celkovej výške 119 918 eur.

Slovensko sa v Košiciach rozlúčilo s kardinálom Tomkom

Vedenie mesta Košice vyjadrilo úprimnú sústrasť nad stratou kardinála Jozefa Tomka, s ktorým sa 16. augusta spoločne s tisíckami veriacich naposledy rozlúčili v Dóme sv. Alžbety v Košiciach. „So zármutkom som prijal správu o smrti kardinála Jozefa Tomka. Zasiahla ma o to viac, že som sa počas aprílovej audiencie u Sv. Otca vo Vatikáne mohol s týmto vzácnym človekom spoznať. Zároveň je pre Košice veľkou poctou, že práve naše mesto sa stalo miestom jeho posledného odpočinku,“ povedal vtedy primátor mesta Košice Jaroslav Polaček.

September 2022

Do školských lavíc zasadlo vyše 2000 prvákov

Do základných škôl nastúpilo v septembri viac ako 17 000 žiakov a svoj prvý školský rok začalo aj 2 070 prvákov. So svojimi spolužiakmi a učiteľkami sa zvítilo aj približne 5 610 škôlkarov, z ktorých 1 675 plní povinné predprimárne vzdelávanie. Zatiaľ čo v školskom roku 2021/2022 navštevovalo košické základné školy 16 498 žiakov, tento školský rok je to približne o 600 školákov viac.

Modernizácia osvetlenia ušetrí mestu peniaze za energiu

Mesto Košice má pripravený plán obnovy verejného osvetlenia v hodnote 20 miliónov eur, ktoré chce investovať v priebehu nadchádzajúcich štyroch rokov. Pre tento rok je v rozpočte mesta na výstavbu a modernizáciu verejného osvetlenia vyčlenená suma 5,5 milióna eur. Z toho 5 miliónov eur bude financovaných z bankového úveru.

Magický hudobný večer na schodoch magistrátu prerušila búrka

Septembrový večer bol pre mnohých Košičanov nabitý emóciami, okorenený skvelou hudbou a umocnený svetelnou šou, no zároveň sa stal pre naše mesto symbolom toho najúprimnejšieho ľudského slova – ďakujem. Tradičný galakonzert na schodoch košického mestského magistrátu vytvoril priestor pre poďakovanie ľuďom, ktorí boli odhodlaní postaviť sa tým najnáročnejším výzva. Často bez nároku na honorár, či len pre lepší pocit na srdci, pomohli zmeniť naše mesto na lepšie miesto pre život.

Plazy v centre mesta – Košická ZOO otvorila nové vzdelávacie centrum

Zoologická záhrada zrekonštruovala budovu v majetku mesta Košice na Mojmirovej ulici za približne 45 tisíc eur z vlastných zdrojov, z grantových programov Via Carpatia a Interreg a v spolupráci s Visit Košice. V interiéri domu vznikla stála terárinná expozícia, v ktorej dominujú varan obrovský z juhovýchodnej Ázie, ropucha obrovská z Južnej a Strednej Ameriky a tiež niekoľko druhov hadov a leguán zelený. Okrem toho majú návštevníci k dispozícii multifunkčnú učebňu pre 30 žiakov a vytvorené bolo aj zázemie pre zamestnancov.

V Košiciach pribudli dve nafukovacie haly za vyše 2 milióny eur

V metropole východu pribudli dve nafukovacie haly určené pre atletiku a plavecké športy. V nafukovacej hale v areáli ZŠ Laca Novomeského sa bude môcť trénovať a súťažiť zatiaľ v siedmych atletických disciplínach, ku ktorým neskôr pribudne aj vrh guľou. Malá atletická nafukovacia hala určená hlavne pre mládež vyrástla na bývalom hokejbalovom ihrisku a je umiestnená vnútri už predtým zrekonštruovaného 250-metrového oválu na ZŠ L. Novomeského. Bude vybavená najnovšími technológiami a ponúkne 8 dráh s dĺžkou 50 metrov, sektory pre skok do diaľky, trojskok, skok o žrdi, skok do výšky a vrh guľou. Druhá nafukovacia hala prestrešila vodnopólový bazén v areáli kúpaliska Červená hviezda pri železničnej stanici.

Október 2022

Spievajúca fontána sa po 25 rokoch dočká rekonštrukcie a modernizácie

Obľúbená Spievajúca fontána na Hlavnej ulici pri Štátnom divadle sa dnes rozlúčila so svojimi návštevníkmi pretože ju čaká veľká rekonštrukcia. Správa mestskej zelene by s prácami na jej modernizácii chcela začať čo najskôr, a to hneď ako sa skončí verejného obstarávanie. Samotná rekonštrukcia by mala trvať zhruba 10 mesiacov, pričom predpokladaná hodnota zákazky sa pohybuje na úrovni 1,7 milióna eur s DPH. Z tejto sumy poskytne milión eur Nadácia U.S. Steel Košice, zvyšné financie dodá z vlastných zdrojov mesto Košice.

Na Sídlišku KVP vyrastie nový hasičská stanica a Integrované bezpečnostné centrum

Na okraji Sídlička KVP pod Wuppertálskou ulicou vyrastie na ploche vyše 10 000 m² Integrované bezpečnostné centrum (IBC) a nová hasičská stanica Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru Košice. Podmienky sa zlepšia najmä hasičom, ktorým to prinesie nielen skrátenie času výjazdov k ich zásahom, ale v porovnaní s ich pôsobiskom na Požiarnickej ulici sa im zlepší aj pracovné prostredie. Nové IBC bude zároveň prepájať všetky bezpečnostné a záchranné zložky – políciu, záchranárov, hasičov, operačné stredisko a civilnú ochranu. Finančné prostriedky na výstavbu IBC a novej hasičskej stanice získa ministerstvo vnútra z Plánu obnovy a odolnosti. V prevádzke má byť v roku 2026.

Manželka sochára Jána Mathého Eva Mathéová darovala celú pozostalosť mestu

Národná kultúrna pamiatka – vila s ateliérom a pozostalosťou sochára európskeho významu Jána Mathého (* 14. jún 1922, Košice – † 5. jún 2012, Košice) na Horolezeckej čísla 1 v mestskej časti Sever, vrátane 400 sôch, viac ako 2 500 kresieb a bohatej knižnice s takmer 1300 publikáciami zameranými na výtvarné umenie, prejde do majetku mesta Košice. Darovaciu zmluvu 21. októbra podpísali manželka sochára Eva Mathéová a košický primátor Jaroslav Polaček (nezávislý). Po prevode majetku na mesto Košice sa nehnuteľnosť postavená v 80. rokoch minulého storočia, ktorá je zapísaná v Registri modernej architektúry Historického ústavu Slovenskej akadémie vied ako vrcholné architektonické dielo a ukážka minimalistickej architektúry weimarskej školy Bauhaus, stane na základe darovacej zmluvy múzejným zariadením.

Košickým primátorom zostáva Jaroslav Polaček, svoj mandát obhájilo aj 17 starostov

Košickým primátorom bude najbližšie štyri roky Jaroslav Polaček. Doterajší primátor ako kandidát koalície KDH, SaS, Sme rodina, Nova, Aliancia, SRK, Dobrá voľba a Umiernení, OĽANO, Kresťanská únia, Zmena zdola získal v októbrových voľbách 20 561 hlasov, čo znamenalo 36,79 percenta zo všetkých platných hlasov. Na druhom mieste skončil s odstupom 8712 hlasov Milan Lesňák (Za ľudí), ktorý presvedčil 21,2 percenta voličov. Tretie miesto si vybojoval Miloslav Klíma (nezávislý s podporou Hlasu), ktorý získal 19,1 percenta hlasov.

November 2022

Košickí hokejisti sa vrátili do domovskej Steel Arény

Zástupcovia hokejového klubu HC Košice, mesta Košice a občianskeho združenia Košická aréna sa dohodli na podmienkach prenájmu a spolupráce, vďaka ktorým sa hokejisti vrátili z dočasného pôsobiska v Crow Arene späť do domovského stánku – Steel Arény. Spoločne sa zhodli na riešení, ako zmierniť dôsledky energetickej krízy a jej negatívneho dopadu na prevádzkovanie zimného štadióna. Košická aréna, mesto Košice, HC Košice, SOŠV, partneri i fanúšikovia sú pripravení urobiť všetko potrebné pre záchranu hokeja v meste a pre jeho návrat na popredné priečky nielen v športovej oblasti, ale aj v návštevnosti.

Primátor Polaček bije na poplach, Košice prídu kvôli rodinnému balíčku o 25 miliónov eur

Zvýšenie daňového bonusu pre rodičov detí do 18 rokov na 140 eur mesačne pripraví samosprávy na Slovensku celkovo o 544 miliónov eur z podielových daní. Pre mesto Košice to bude znamenať výpadok 25 miliónov eur. Chýbajúce finančné zdroje môžu mestu spôsobiť obrovské finančné problémy.

Magistrát ozelenie, zrevitalizujú sa aj vnútrobloky na sídliskách

V Košiciach sa začali práce na dvoch investíciách v rámci budovania zelenej infraštruktúry. Pred vstupom na Magistrát mesta Košice z Triedy SNP sa uzavrelo hlavné schodisko, ktoré sa bude prerábať až do jari 2023. Obyvatelia mesta a zamestnanci môžu počas stavebných prác využívať bočný vchod na magistrát od parkoviska na Ružínskej ulici. Nové schodisko by verejnosť mohla využívať a prelome jari a leta 2023. Náklady na stavebné práce v režii košickej spoločnosti Eurobau predstavujú 802 092 eur a podľa zmluvy majú byť hotové do ôsmich mesiacov.

December 2022

Na Hlavnej sa nedalo pohnúť, po troch rokoch sa vrátili Košické rozprávkové Vianoce

Rozsvietením vianočného stromčeka pri Immaculate sa v pondelok (5. 12.) podvečer začali v poradí 27. Košické rozprávkové Vianoce. Tie si tento rok môžu všetci návštevníci vychutnať bez obmedzení, tak ako pred tromi rokmi v období pred pandémiou. Najmenších Košičanov hneď na úvod potešil príchod Mikuláša, anjela a čerta. Zaplnenú Hlavnú ulicu potešila aj veľkolepá otváracia šou s operným spevákom Jaroslavom Dvorským a Petrom Cmoríkom. Na pódiu vystúpili v mikulášskych kostýmoch aj talentované deti z tanečnej školy Viva či divadlo Haliganda.

Snehová kalamita v Košiciach obmedzila výpravu autobusov, električky nejazdili vôbec

Sneh a silný vietor skomplikovali 11. decembra dopravu na košických cestách. Na mnohých úsekoch sa od skorého rána vytvárali snehové jazyky a záveje, prejazdnosť ciest bola obmedzená a to aj napriek intenzívnej snahe o ich údržbu. Do terénu bola povolaná a nasadená aj externá technika a všetky záložné zdroje. Autobusy mali problémy a výrazne meškali najmä v kopcovitých terénoch - na sídliskách KVP, Dargovských hrdinov a Podhradová. Električky neboli z dôvodu zamrznutého trakčného vedenia vypravené vôbec.

Zvonkohra na Hlavnej opäť funguje

Po takmer 4 rokoch sa v decembri rozoznala Košická zvonkohra. Dvadsaťdva zvonov opäť funguje aj vďaka obnove technológie a elektroniky, ktorú Správa mestskej zelene v Košiciach zrealizovala počas uplynulých piatich mesiacov. Nové digitálne riadenie zvonkohry navrhli a naprogramovali študenti Technickej univerzity v Košiciach a repertoár hudobných skladieb vytvorili košickí hudobníci. Košická zvonkohra pri Spievajúcej fontáne vznikla ešte v roku 1997 v zvonolejárskej dielni Tomášková-Dytrychová na objednávku vtedajšieho primátora Košíc Rudolfa Schustera. Jej súčasťou je dvadsaťdva zvonov, ktoré symbolizujú 22 košických mestských častí.

Košická ZOO privítala štvrtmiliónteho návštevníka

Košičan Peter Šmiriak s manželkou, synom a ich psíkom – bostonským teriérom Rockym sa pár dní pred koncom roka (29. 12.) stali jubilejnými štvrt-milióntymi návštevníkmi košickej ZOO v Kavečanoch. Métu 250 000 návštevníkov prekonalala ZOO len po druhýkrát v histórii, predtým sa tak stalo ešte v roku 2019.

Začína sa zber kuchynského biologicky rozložiteľného odpadu, mesto to bude stáť 2,7 milióna eur

Od začiatku roka 2023 musí aj metropola východu pristúpiť k povinnosti triediť biologicky rozložiteľný odpad z domácností. Rozpočet mesta Košice bude táto nová zákonná úprava zabezpečenia zberu kuchynského odpadu z domácností obyvateľov stáť 2,7 milióna eur. Každý domácnosti žijúcej v rodinnom dome bude v priebehu mesiaca január 2023 až k dverám nehnuteľností bezplatne doručená vlastná zberná nádoba. Pôjde o 30-litrové hnedé vedro označené nápisom Kuchynský BIO odpad. Spolu s touto nádobou bude doručených 25 vriec, ktoré majú byť vložené do nádoby a chrániť ju tak pred znečistením.

Prebieha odosielanie formulára na server,

počkajte chvíľu

Okno sa automaticky zatvorí o 10 sekúnd!

Nastal problém s požiadavkou...

Skúste to znova alebo počkajte chvíľu!

Nahláste fotografiu mestu Košice.

Uvedte dôvod, kvôli čomu by mesto Košice malo túto fotografiu zrušiť zobrazenie na tejto webovej stránke.

Všetky položky v tomto formulári sú povinné!

E-mailová adresa

Autor: Dušan Tokarčík

Nevyužité pečivo môžete darovať aj niekoľkým zvieratkám do Botanickej záhrady

2. 1. 2023, 13:13. Zdroj: kosicednes.sk | Autor: Viktória Tomková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 22 952 GRP: 0,51 OTS: 0,01 AVE: 849 Eur

Odoberajte novinky priamo do vášho emailu.

E-mail

Leave this field empty if you're human:

Váš osobný údaj (e-mail) bude spracovaný podľa zásad ochrany osobných údajov, ktoré vychádzajú zo slovenskej a európskej legislatívy. Stlačením tlačidla dávate súhlas so spracovaním pre zasielanie našich e-mailových noviniek (nové články, reklamné správy) po dobu max. 5 rokov. Svoj súhlas môžete kedykoľvek zrušiť cez tlačidlo "odhlásiť sa z newslettera" v každom e-maile.

02.01.2023 | 13:13

Nevyužité pečivo môžete darovať aj niekoľkým zvieratkám do Botanickej záhrady

Botanická záhrada **UPJŠ** v Košiciach sa počas zimných mesiacov rozhodla požiadať o pomoc pri kŕmení niekoľkých zvierat, ktoré sa tam nachádzajú. Aj napriek zameraniu najmä na flóru v Botanickej nájdete aj niekoľko druhov najbežnejšie chovaných zvierat.

Zdroj: [Unsplash.com/Judith Prins](https://unsplash.com/JudithPrins)

"Náš areál je ale aj zázemím pre množstvo druhov zo živočíšnej ríše. Okrem tých voľne žijúcich tvorov sme sa vždy snažili spestriť program aj pre mestské deti, ktoré už dnes nemajú všetky starých rodičov na vidieku a sú ochudobnené o tradičné dobrodružstvá na vidieckom dvore, kde sme my, dnes už starší, kedysi mohli pozorovať a kŕmiť sliepky, králiky alebo iné domáce zvieratá," uviedol pre KOŠICE: DNES, Robert Gregorek, zástupca riaditeľa Botanickej záhrady v Košiciach. Zároveň dodal, že deti zvieratám často vymýšľajú mená a opakovane ich chodia navštevovať.

V studených mesiacoch poprosila Botanická záhrada **UPJŠ** verejnosť o pomoc v rámci kŕmenia zvierat. Ide najmä o suché pečivo, ale aj čisté a čerstvé šupky zo zemiakov, mrkvy či odrezky z inej zeleniny z kuchyne. V tomto období sa zásoby rýchlejšie míňajú, a preto sa rozhodli apelovať aj na návštevníkov. Okrem dvoch krdľov sliepok, kohútov, králikov, ovečiek či troch kôz v botanickej nájdete aj niekoľko nenáročných papagájov.

"Nič sa nesmie príliš preháňať, teda ani suchý chlebič nemôžu jesť v neobmedzenom množstve, radi im dožičíme v studenom zimnom období toľko, koľko bezpečne zvládnu," upozornil Robert Gregorek. Chlieb alebo rožky by mali byť kvalitne vysušené, avšak botanická sa o prebytky v bežnom stave dokáže taktiež postarať. Je dôležité, aby pečivo nebolo znehodnotené plesňou a rovnako nesmie byť ani čerstvé. Ak ide o zeleninu, tak napríklad králiky nesmú zjesť cibuľu ani pór, a preto túto zeleninu treba vynechať. V prípade, že máte sladké alebo slané pečivo, to je vhodné napríklad pre "maškrtné kozy".

Ak máte doma prebytok pečiva alebo sa chytáte odložiť zopár šupiek zo zeleniny, Botanická záhrada vašu pomoc s poďakovaním privíta. V blízkosti vchodu sa nachádza miesto, na ktorom ľudia nechávajú spomínané krmivo, ktoré je denne používané.

Autor: Viktória Tomková

V Košiciach vymysleli inovatívnu detekciu znečistenia vody. Zákazky majú aj od OSN

2. 1. 2023, 13:34, Zdroj: index.sme.sk, Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: Jozef Tvardžik, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 42 509 GRP: 0,94 OTS: 0,01 AVE: 1064 Eur

Technológiu firmy Saftra Photonics vedca Pavla Miškovského možno využiť aj v medicíne.

Saftra Photonics vyhrala v roku 2017 v súťaž Startup Awards s testerom na nebezpečné látky vo vode a potravinách. Za vynálezom stojí dlhoročný výskum profesora biofyziky Pavla Miškovského z **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Jeho detekčná metóda dokáže odhaliť veľmi malé koncentrácie znečisťujúcich látok vo vode. Riešenie vo veľkosti kufríka je rýchle a lacné, nevyžaduje predprípravu vzoriek, čo umožňuje pri analýze dosiahnuť vyššiu citlivosť a úspory.

Firma sa na pár rokov odmlčala a nezverejňovala hospodárske výsledky. Pavol MIŠKOVSKÝ v rozhovore pre INDEX vysvetľuje, ako sa dostali k prvým zákazníkom, ako aj to, prečo spoluzakladal Košický klaster nového priemyslu.

V sérii rozhovorov Moderná krajina - návod, ako zlepšiť Slovensko prinášame názory slovenských podnikateľov, ekonómov a osobností. Projekt pripravujeme v spolupráci so spoločnosťou FinStat.

Čo sa v rozhovore dočítate: Odkiaľ sa firme črtajú zákazky a na akých projektoch robí pre OSN? Prečo by mladé firmy nemali okamžite hľadať investora a radšej prvé roky pretrpieť bez neho? Ako sa firme podarilo zohnať európsky grant vo výške 1,2 milióna eur? Ako je možné ekonomicky povzniesť východ Slovenska?

Keď ste vyhrali Startup Awards, predpokladali ste, že vaše riešenie na detekciu znečisťujúcich látok vo vode a potravinách prinesie firme do roku 2023 tržby na úrovni 4,8 milióna eur. Je tento plán stále reálny?

Bol to príliš optimistický odhad založený na analýze medzinárodného trhu, ktorý však nerátal s ľudským faktorom. Analýza nezahŕňala fakt, že nové prelomové technológie sa dostávajú na trh omnoho ťažšie než inovácie, ktoré predstavujú len zlepšenie existujúceho stavu.

Firma však funguje a rastie. Momentálne zamestnávame osem ľudí a pracujeme na zákazkách z Európy i mimo nej, pri ktorých sme museli dokázať, že naša technológia funguje. To si, samozrejme, vyžaduje čas a peniaze. Preto prvé významnejšie obchodné kontrakty očakávame v budúcom roku.

Článok vyšiel vo februárovom vydaní magazínu INDEX. Výhodne si ho predplaťte! (zdroj: Hej, Ty!)

Odkiaľ sa črtajú?

Detekčný nanoštruktúrny čip, ktorý je jadrom našej technológie, dokážeme navrhnuť na selektívnu detekciu znečisťujúcich látok podľa požiadaviek zákazníka. Je to teda niečo ako personalizovaná detekčná technológia.

Ako jediní na svete vieme s vysokou úrovňou citlivosti v priebehu pár minút a bez predprípravy vzorky detegovať nebezpečný a zdraviu veľmi škodlivý glyfosád, čo je herbicíd na ničenie buriny, ktorý sa používa v poľnohospodárstve a je súčasťou chemického prípravku Roundup. Ak bude záujem, vieme pomôcť pri detekcii širokej palety pesticídov vo vode.

Vyvinuli sme tiež napríklad test na rôzne typy vírusov vrátane koronavírusu, ale implementácia v medicíne je dlhšia ako v oblasti detekcie kvality a čistoty vôd.

Kto o takéto služby javí záujem?

Máme zákazky od zahraničných spoločností zo sektora vodného hospodárstva, aj od Organizácia spojených národov (OSN), ktorá má viacero ekologických programov.

Myslím si, že by to mal byť záujem nás všetkých, ktorým záleží na kvalite nášho životného prostredia a predovšetkým na kvalite vody, ktorú pijeme.

Naša technológia má však uplatnenie i v medicíne. Dokážeme ňou detegovať rôzne typy protilátok, ale aj rôzne druhy vírusov vrátane Sars-Cov-2 a všetkých jeho mutácií.

Nechceme byť zamestnancami vo vlastnej firme

V minulosti ste sa vyjadrili, že perspektívu vidíte na čínskom trhu. Stále to platí?

Čínsky trh je určite perspektívny, ale je tiež ťažko dostupný. Uvedomili sme si to po veľtrhu v Šanghaji. Čínsky trh je skutočne obrovský a má o riešenia týkajúce sa životného prostredia veľký záujem. Bez významného finančného investora sa nám tam však nepodarí dostať.

Hľadáte teda finančného investora?

Momentálne to nie je to naša priorita, pretože sa nechceme lacno predať. Naším cieľom je vyvíjať širokú škálu nanoštruktúrnych čipov pre rôzne typy zaujímavých aplikácií a trpezlivo čakať na príležitosť, ktorá sa určite naskytne.

Ako sa vám bez investora podarilo udržať nad vodou?

Firmu nám pomáhajú financovať menšie komerčné zákazky a projekty Európskej únie. Momentálne sme napríklad jedným zo šestnástich partnerov európskeho projektu Purpest, v ktorom sa venujeme monitorovaniu veľkých plôch poľnohospodárskej pôdy, vrátane Slovenska.

Nepočítate aj s možnosťou, že by ste vašu technológiu predávali ako komponent do väčšieho produktu nadnárodnej firmy?

Naša technológia je plne funkčná so všetkými svojimi komponentami, teda nanoštruktúrnym čipom, detekčným systémom a meracím a vyhodnocovacím softvérom. Celý produkt aj s cloudovými riešeniami ponúkame pod vlastnou obchodnou ochrannou značkou PickMol technológia.

Samozrejme, nebránime sa tomu, aby sa naša technológia stala súčasťou komplexnejšieho systému monitorovania. Tak sa o to pokúšame aj v európskom projekte Purpest.

PickMol, mobilný systém spoločnosti Saftra Photonics na detekciu znečisťujúcich látok vo vode a v potravinách. (zdroj: Saftra Photonics)

Vaši zamestnanci sú ítečkári?

Nemáme ani jedného špecializovaného ítečkára. Technologické oddelenie, ktoré vediem, má dve organické chemičky, troch biofyzikov a jedného fyzika. Okrem toho máme riaditeľa a obchodného manažéra.

Na čom v súčasnosti pracujete?

Dokončujeme nový dizajn spektrometra detekčného systému. Vyvinuli sme tri detekčné zariadenia. Sú to vysoko citlivé detektory určené do vedeckých laboratórií a priemyslu, ako aj prenosný systém vybavený batériou na merania v teréne.

Tiež by sme chceli posunúť na vyššiu technologickú úroveň naše riešenie na detekciu vírusov tak, aby sme boli pripravení na certifikačný proces.

Zamerali sa na globálny problém

Detekčný systém vyvinula Saftra s podporou 1,2-miliónového grantu Európskej únie z vedeckého programu Horizon 2020. Čím ste porotu presvedčili?

Kvalitou projektu a tým, že bol cieleň na globálny problém. Projekty vo výzve pre malé a stredné podniky sú mimoriadne kompetitívne, takže úspešnosť získania grantu je pod troma percentami.

Proces prípravy projektu bol veľmi dlhý a finančne náročný, ale nakoniec sme uspeli. Komerčný potenciál technológie sme potom potvrdili aj víťazstvami na medzinárodných súťažiach.

Prečo ste sa pustili práve do detekcie škodlivých látok vo vode?

V našom vedeckom tíme sme na štúdium kinetiky prechodu liečiva cez membránu nádorových buniek používali plazmónmi zosilnenú spektroskopiu. Bola to súčasť nášho výskumu v oblasti cielenej terapie nádorových ochorení.

Keďže to bola veľmi citlivá metóda detekcie liečiv a iných organických molekúl, napadlo nám posunúť ju do aplikácie. Nie však v oblasti medicíny, keďže v nej procesy schvaľovania trvajú príliš dlho a sú veľmi komplikované, ale v oblasti životného prostredia.

Natrafili sme na Štokholmskú konvenciu, čo je organizácia združujúca viac ako 150 krajín sveta v oblasti ochrany životného prostredia, kde sme si všimli problematiku znečisťujúcich látkach produkovaných priemyslom a poľnohospodárstvom. To, že sme sa zamerali na riešenie takého globálneho problému, zvýšilo naše šance na úspech projektu.

Laboratórium spoločnosti Saftra Photonics. (zdroj: Saftra Photonics)

K európskemu grantu ste potrebovali na spolufinancovanie až 400-tisíc eur. Kde ste zohnali peniaze, keď ste nemali investora?

Bolo to náročné. Použili sme peniaze zo startupových súťaží, na ktorých sme sa zúčastnili. Vyhrali sme Startup Awards, boli sme na súťažiach v Londýne a Prahe, vyhrali sme v Bruseli. Vložili sme do toho aj vlastné osobné úspory a firma mala aj vlastné tržby, keďže sme predali niekoľko detekčných systémov.

Dali ste si technológiu patentovať?

Áno, ale je to zdĺhavý a drahý proces, ktorý ešte prebieha. Ukončený je v Rusku a v posledných kolách je v USA, Kanade, Japonsku a Európskej únii.

Východ musí napredovať

V minulom roku ste založili Košický klaster nového priemyslu, ktorý má prepojiť univerzity s podnikateľmi. Čo vás k tomu doviedlo?

Viedla nás k tomu ekonomická a sociálna situácia na východnom Slovensku, ktoré produkuje iba 14 percent slovenského HDP a v prepočte HDP na obyvateľa je na 50 percentách priemeru EÚ. Navyše, bohužiaľ, tendencia je klesajúca.

Slovensko je tak „výnimočné“ v tom, že taká malá malá krajina má zároveň jeden z najbohatších a najchudobnejších regiónov v EÚ (Bratislavu a východné Slovensko - pozn. red.). S tým treba niečo urobiť.

Keďže sme nenašli žiadny významný projekt, ktorý by situáciu zmenil, naše univerzity prišli s vlastnou iniciatívou. Vznikol projekt Košického klastra nového priemyslu, ktorý predstavuje ekonomickú a sociálnu transformáciu východného Slovenska.

Ako sa východné Slovensko môže priblížiť priemeru EÚ?

Vytvorením favorizujúcich podmienok pre transfer technológií zo základného výskumu, ktorý je na našich univerzitách a ústavoch SAV mimoriadne silný, do komerčných aplikácií, a to profesionalizáciou tohto procesu.

Nevyhnutnou podmienkou je výrazné zefektívnenie spolupráce vysokých škôl a ústavov SAV s privátnym high-tech priemyslom, prostredníctvom zintenzívnenia vzájomnej spolupráce v oblastiach vedy a aplikácií ale i vysokoškolskej výučby.

Dôležité je, že klaster má vo svojom programe aj rozvoj spoločenských vied, čo považujeme v období prudkého technologického rozvoja spoločnosti za mimoriadne dôležité.

Ako sa bude klaster financovať, aby bol udržateľný?

O tom prebiehajú rokovania na úrovni vlády i Európskej komisie. Plánujeme využiť peniaze z Plánu obnovy a štrukturálnych fondov Programu Slovensko. Možnosť participácie na financovaní projektu je otvorená aj pre privátnych investorov.

Je súčasťou plánu aj zastavenie odlivu mladých ľudí do zahraničia?

Áno. Ale spresnil by som, že odchod mladých ľudí podporujeme. Získanie skúseností zo štúdií a práce v zahraničí sú mimoriadne dôležité. Potrebujeme však, aby sa potom mladí ľudia na východné Slovensko vracali.

Klaster sa musí stať magnetom pre odborníkov zo zahraničia, ktorých prilákajú pracovné podmienky a vyspelé pracovné prostredie. Som presvedčený o tom, že klaster zmení tvár mesta i celého kraja a posunie ho tam, kam v skutočnosti patrí, a to medzi najrozvinutejšie európske regióny.

Pavol Miškovský (69) študoval na Matematicko-fyzikálnej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe, odbor Experimentálna fyzika a špecializácia Biofyzika. Špecializuje sa na biofyziku, biofotoniku a nanotechnológie. Jeho hlavným vedeckým zameraním je cieleňá terapia nádorových ochorení. Je zakladateľom a vedúcim Katedry biofyziky a vedúcim Centra interdisciplinárnych biovied Prírodovedeckej fakulty **UPJŠ** v Košiciach. V roku 2014 získal ocenenie Vedec roka SR. V roku 2014 založil start-up Saftra Photonics na pôde košickej univerzity. Je predsedom predstavenstva Košického klastra nového priemyslu.

Autor: Jozef Tvardzík